

Radioamatörer är en stor tillgång vid kriser. Ett exempel är Ölands radioamatörer. FOTO: Pixabay

och säkerhet för besökare och personal. Mycket av den interna kommunikationen sker såklart via vanlig mobiltelefoni och internetbaserade lösningar, men med ett separat system för röstkommunikation får man både redundans och enkelhet. Under de senare åren har äldre analoga system bytts ut mot digitala och här kan som exempel nämnas Skistar Sälen, som under 2021 bytte sitt analoga system till ett som baseras på Tetra.

Digitalt den stora trenden

Det finns många olika aspekter som behöver tas i beaktande vid val av radiosystem, men trenden går mot digitalt och där finns flera olika alternativ. Tetra har funnits på marknaden länge och även DMR standarden har fått en allt större spridning. Sedan finns ett antal företagsunika lösningar där bland annat Icoms IDAS kan nämnas.

Sist men inte minst kommer allt fler lösningar inom segmentet PoC, som står för Push to talk over Cellular. Detta är lösningar för en slags "komradiofunktion" som baseras på appar i mobiltelefoner, eller andra mer anpassade terminaler. Trafiken sker över mobilnätet eller Wi-Fi, vilket gör att lösningen är effektiv att använda både inomhus och över stora områden utomhus.

PoC är en teknik som är mycket enkel att komma igång med på befintlig infrastruktur och som är förhållandevis billig, men eftersom den i de flesta fall kräver internet så skulle jag troligtvis

inte rekommendera den som en redundant lösning till mobiltelefoni.

Summering

Även om många delar av de samhällsviktiga funktionerna med stor sannolikhet kommer att användas RAKEL G2 för kommunikation i framtiden, så är min bedömning att uppbyggnad och underhåll av alternativa lösningar fortfarande kommer att fylla en viktig funktion för att säkra kommunikationen vid oväntade händelser och störningar i den normala infrastrukturen.

Det kommer alltså inte att vara ett ensamt system som löser alla kommunikationsbehoven och jag tycker det är viktigt att lyfta fram exempel på projekt där frivilliga resurser är nyckeln till ett lyckat resultat.

Behoven ser olika ut på nationell, regional och lokal nivå, där också olika tekniska lösningar och bemanningsstrategier kan användas. I faktarutorna här intill kan du läsa om MOLOS inom Svenska Kraftnät, som bygger på personal från Frivilliga Radioorganisationen och om Ölands Radioamatörer som lagt stora egna resurser på att bygga ett fristående krisradionät som täcker hela ön.

I många fall kan just fristående och förhållandevis enkla radiosystem, oavsett om de är analoga eller digitala, vara en viktig del av strategin för redundant kommunikation och lösa problemen vid oväntade händelser och kriser.

Text: Fredrik Stark, specialist på trådlös kommunikation. Frivillig resurs MOLOS.

I KORTHET

Den stora betydelsen av amatörradio

För många är kanske en stereotyp radioamatör, någon som tycker om teknik och som trivs bäst med att sitta hemma i stugvärmens och skruva på radioapparater.

Svenska radioamatörer och amatörradion som helhet är en enorm tillgång just för redundant kommunikation vid till exempel kriser.

I många andra delar av världen, bland annat USA och Australien finns en stark tradition med amatörradion som en viktig kompetens- och kommunikationsresurs.

Under lång tid har vi i Sverige inte varit lika öppna för denna resurs, men på vissa håll börjar nu intresset öka för vilka möjligheter som finns.

Ett aktuellt exempel är Ölands Radioamatörer, som med stora frivilliga insatser och stöd från lokala företag och organisationer, byggt upp ett nödradionät som täcker hela ön.

Nätet kan vid kriser användas av radioamatörerna för att bistå kommunerna med viktigt nödsamband.

<https://www.sk7rn.se/>